

LIBERTATEA

Abonamentul:

Abonaj în „Libertatea” cu adăusele sale „Foia interesantă”, „Foia de glume „Bobirnați” și broșurile „Spicuri Economice”, pe un an 10 cor. pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economiști numai 6 cor. în an! „Lib.” ca „Foia Int.” și „Economist” 8 cor. pe an. Pentru America 3 dolari; — România 40 Lei.

Partea națională politică.

Apare LUNIA ȘI JOIA

Inscripțiuni:

pag. 30 cor., 1/2 pag. 40 cor., 1/4 pag. 20 cor. etc. — La inserate ce se dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă. Inserțiunile ca și abonamentele, să plătesc înainte. — Manuscriptele nu să dau înapoi. —

Un nou colț de lume a luat foc!

Turcia a început și ea războiul contra Rusiei și Angliei!

Corăbiile turcești au bombardat orașele rusești de pe țărmul Mării Negre.

Două vase rusești de războiu au fost scufundate, una de marfă, prinsă.

LA VARȘOVIA (în Polonia rusească) armatele germane și austro-ungare au aflat de bine a se retrage în fața mulțimii prea numeroase de trupe rusești ce veneau în acest punct spre ele. Armatele noastre se ripduesc de nou în așezări mai priincioase.

În **GALIȚIA** însă, armata austro-ung. se ține bine, respingînd atacurile rusești.

La granițele **Bucovinei** a fost bătută o întreagă coloană rusească.

În **BELGIA** sunt lupte grozave spre țărmul mării. Nemții înaintează.

În **FRANCIA** starea tot cea veche: încăerări grele, dar fără ca o parte să poată încă răpune pe cealaltă.

TURCIA

Întrată în războiu.

Un lucru de foarte mare însemnătate s'a petrecut Vineri în săptămîna trecută: Turcia a ieșit din starea sa la o parte și — a intrat, așa de odată, fără multă întrebare, în cumplita horă a războiului!

Și-a făcut intrarea prin trimiterea celor două corăbii mari da războiu ce le-a primit dela Germania: »Goeben« azi botezată »Sultan-Selim« și »Breslau«, zisă acum »Midilli«, împreună cu alte vase ce se țin de ele, — asupra orașelor rusești de pe țărmii Mării-Negre Feodosia, Noworosisk și Sebastopol.

În atacul lor, corăbiile au scufundat două vase de răz-

boiu rusești și au prins pe altul de negoț.

Ambasadorul rusesc dela Constantinopol a și plecat din capitala turcească, — lucru ce se face numai cînd între două state a încetat atingerea pacinică și a intrat starea de războiu, — asemenea pleacă în curînd (păn'acum vor fi și plecat) ambasadorii Angliei și a Franciei.

Cu aceasta războiul intră într'o desvoltare nouă, el ia o nouă întindere. Un nou colț de lume se învâluie în flacări, — tocmai ca și la un foc mare, cînd după cele 3—4 uliți ce ardeau, focul a sărit în o uliță nouă, învîlindu o și pe aceea în pîrjol.

Sunt temeri mari, că acum ia foc și tot Balcanul: după Turcia o să sară în foc și Bulgaria și Grecia.

Și și mai e mare între-

bare, că după aceasta, pe cine va mai trage în războiu Anglia și Rusia? Că, pe cum s'au pornit lucrurile, se vede că va fi tîrîtă toată lumea în războiu. Pășirea Turciei în foc, înseamnă mult: Puterea turcească fiind în Azia, Turcia acolo va face mișcările ei cele mari contra Rusiei și contra hotarelor de sub stăpînire engleză, — și așa Azia se poate socoti ca învăluită în focul războiului. Acum e întrebare, că cine va pași la mijloc după asta? Pași-va și Iaponia, ca aliata Angliei, și dacă da, sta-va pe pace China și America, ori să amestecă și ele? — și vom avea atunci în loc de un războiu al Europei, un războiu al lumii întregi! Că de vor urma și acestea, apoi vom avea o ridicare a popoarelor de pe tot globul pămîntului

unora asupra altora, de par'că s'ar fi ivit Antichrist în mijlocul lor și le-a roscolit!

Iată acum amănuntele asupra întăririi Turciei în foc:

Vasele de războiu turcești bombardează porturile rusești.

Petrograd, 30 Oct. — Azi nainte de amiază între 9 și jum. și 10 și jum. un încrucișător turcesc cutrei hoarne, a bombardat orașul rusesc *Feodosia*, stricînd gara, catedrala, biserica grecească și magazinele din port și de pe țărmul mării. Un soldat a fost rănit. Filiala băncii comerciale rusești a luat foc. Pe la orele 10 și jumătate încrucișătorul s'a despărțat spre apus.

Incrucișătorul turcesc »Hamidie« a venit în fața ora-

șului *Novorossijsk*, și a dat poruncă orașului să se predea Turcilor cu toată averea statului din oraș, că de nu, va bombarda orașul. Conzulul turcesc și oficianții lui au fost arestați. Incrucișătorul a depărut din fața orașului.

(*Feodozia* e pe țărmul Mării Negre, la marginea dela răsărit a peninsulei „*Krimea*“. Pe lângă *Sebastopol* e întăritura cea mai de seamă a peninsulei. *Novossijek* e întăritură foarte însemnată pe țărmii *Cancazului* la apus).

*

Amănunte din lupta de pe Marea Neagră.

Scufundarea corăbiilor rusești: „*Pruth*“ și „*Cubanec*“.

Constantinopol, 31 Oct. — Știre officioasă dată de agențura *Ottomană* spune următoarele despre lupta ce s'a dat ieri între Turci și Ruși, pe mare:

În 27 și 28 Octomvrie o parte mică a flotei turcești manevra pe Marea-Neagră, când de-odată flotta rusească, care la început urmărea pretutindenea vasele de război turcești împiedecându-le în exercițiile (deprinderile) lor, — atacă flotta turcească în 29 Octomvrie, începând prin asta în faptă dușmănia cu Turcia.

În lupta ce-a urmat după acest atac, flotta turcă a scufundat corabia „*Pruth*“ a Rușilor, care era încărcată cu peste 700 mine submarine, pe cari avea să le așeze în mare în apropierea porturilor rusești. Un torpilor rusec a suferit grele stricăciuni. O corabie ce ducea cărbuni a ajuns în mâna Turcilor.

Zdrobitorul de torpiloare turcesc „*Ghairret-i-Milligge*“ a scufundat vasul de război rusec „*Cubanec*“, înzestrat cu multe tunuri. Un alt zdrobitor de torpiloare, „*Muavenet-i-Millije*“, a stricat o corabie rusească ce apăra țărmii.

Treizeci de ofițeri și șeptezecișapte de marinari ruși de pe corăbiile scufundate, au fost luați de prizoneri la Turci.

Flota turcească n'a suferit pagube până acum, dar' lupta pe mare ține încă.

Guvernul turcesc va protesta împotriva atacului flotei rusești.

Lupta de pe Marea-Neagră a făcut mare zarvă între locuitorii din Constantinopol.

*

Mări demonstrații în Constantinopol.

Constantinopol 31 Aug. Azi, fiind și ziua marelui praznic „*Bajram*“, încă de dimineață au avut loc în Constantinopol mari demonstrații pentru războiu! O mulțime de mai multe mii a cutreerat orașul, arătându-și bucuria asupra biruințelor turcești pe Marea-Neagră. Naintea ambasadelor germană și austroungară, au avut loc mari arătări de pretenie!

*

București, 31 Oct. — Intrarea flotei turcești în lucrare, a stîrnit aici adîncă uimire, căci se aude că ea a urmărit vasele rusești în toate porturile. Corăbiile rusești și-au căutat scăpare, fugind pe rîul Prut.

Köln, 31 Oct. — Corăbiile de război rusești au trat în portul dela *Odessa* și au luat ca prizonere vapoarele (de negoț) rusești aflătoare acolo.

— Mai multe vase turcești au atacat portul *Odessa* și au scufundat vasul de război rusec „*Donec*“ la gura portului. O parte a soldaților s'au înecat, alții au fost uciși ori răniți de gloanțele căzute pe vas.

Trei vapoare rusești și unul francez au suferit stricăciuni. Cîțiva locuitori din port au fost și ei uciși ori răniți.

*

Turcia nu mai vesteste officios războiul.

Berlin, 31 Oct. — Cercurile politice de aici (în că Turcii nu vor mai declara (vesti) officios războiul Rusiei și soațelor sale, căci după începerea războiului faptice, asta e de prisos.

*

„Războiul sfînt“ va vesti Turcia.

Din Constantinopol se vestește că războiul pe care acum îl începe Turcia, va fi „războiul sfînt“ al *Mohamedanilor*, contra dușmanilor de moarte ai turciei: a Rușilor, Englezilor.

Köln, 31 Oct. — Giers, ambasadorul rusec la Constantinopol a fost chemat acasă. — Plecarea conzului Turciei și Angliei se așteaptă pe mâne.

Armata turcească gata de războiu.

Viena, 31 Oct. — Din Constantinopol se vestește, că pregătirea de războiu a armatei turcești, s'a făcut în rînduială mai mare ca ori-și-cînd! Căci conducerea armatei a avut timp îndestulitor a o aduna cu răgaz. Judecători militari streini spun, că înarmarea și îmbrăcarea armatei turcești e mulțumitoare. Materialul de artilerie (de tunuri) care a întregit golurile lăsate de războiul trecut, e foarte bun. Cai are destui și buni.

Se poate spune, că conducerea armatei turcești a folosit bine învățămintele trase din războiul balcanic trecut. S'a pus grijă pe mijloacele de hrănire ale armatei. Intendantura (purtarea de grijă de hrane), pusă sub comandă germană, a îngrămădit hrane multe pe liniile pe care prevede că va fi mișcarea trupelor, pentru ca armata să nu mai ducă lipsă, ca în războiul trecut.

De săptămîni ține într'una pregătirea soldaților de rezervă, așa, ca și scăderile în acest punct să fie reparate. S'au întocmit spitale în toate orașele, mai ales în Constantinopol și *Adrianopol*. Soldații chemați sub steag au fost altoiți contra colerei și au haine calde. Pornirea sufletească în armată, se poate zice foarte bună!

Pricinile

ce împing pe Turcia în războiu.

Ca se înțeleagă și cetitorii nostri cum de sare și Turcia așa dintr'odată în războiu, lămurim nițel lucrul în următoarele:

Puterea cea mare a *mohamedanilor* (popoare ce se țin de religia turcească), este în *Azia*. Cei mai mulți sunt chiar Turcii, cari se închină acestei credințe, dar de ea se țin și *Arabii*, deși ca popor sunt alt neam. Credința însă îi face să se simță una și să țină împreună, mai ales cînd e vorbă a se apăra contra »necredincioșilor« (celor de altă lege, ca creștinii, etc).

Ei se întind peste o foarte mare parte a *Aziei*, începînd dela țărmii despre Constantinopol ai *Aziei* mici.

Dar pe la margini statele

vecine au rupt părți întregi din hotarale *mohamedane* și și-le-au supus loruși. Așa *Rusia* a cuprins *Caucazul*, în care sunt mulți *Mohamedani*, *Anglia* a ținut sub scutul seu *Egiptul*, *Francia* și-a întins aripile asupra *Siriei* și *Arabiei*, și mai nou *Italia* asupra *Tripolitaniei*.

Acum, văzînd Turcia că trei din »vecinele« sale: *Rusia*, *Anglia* și *Francia*, sunt încurcate în mare războiu european și trebuie să-și țină armatele pe acest cîmp de războiu, — crede timpul potrivit, a chema pe toți *Mohamedanii* la așazisul »războiu sfînt«, adică la luptă pe viață și moarte contra creștinilor cari le țin în stăpînire hotare mari *mohamedane*, — spre a scutura jugul lor de pe corpul *mohamedanilor*!

Și *Mohamedanii* sunt mulți. Fac peste 300 de milioane în toată *Azia*! Dacă vor fi în stare a se însufleți și a se mișca cu toată puterea, — apoi au să facă zdravene dureri de cap *Rusiei*, ca și *Angliei* și *Franciei*.

Pentru aceea pășirea *Turciei*, cu gînd de a scula la luptă toată legea *mohamedană*, — e un pas foarte însemnat în marele războiu a cărui grozave zile le trăim!

Ziarele din *Pesta* și *Viena* îl salută ca pe un prețios ajutor ce vine contra *Rușilor*.

Războiul Persiei contra Rusiei.

Constantinopol, 31 Oct. Și *Persia* (vecină cu *Turcia* în *Azia*) a ridicat arma asupra *Rusiei*. În apropiere de *Curmea*, armate de *Curzi* s'au ciocnit cu armate rusești. *Curzii* au luat dela *Ruși* niște tunuri și prizoneri număroși.

Ziarele rusești spun, că e o izbîndă a *socotelilor Germane* și *Austro-Ungariei*, că au putut porni pe *Turci* și *Persieni* la lucrare împreună contra *Rusiei*. Armata *Persiei* e condusă de ofițeri *Turci* și viața economică *persiană* e diriguată dela Constantinopol.

Anglia își alipește Egiptul.

Până acum *Egiptul* e țară ce se ține după drept și după formă, de *Turcia* și e cîrmuit

de un Chediv turc, — deși stăpînirea de fapt e de multă vreme în mâinile Englezilor. Ei îl conduc, ei îl cultivă, dar cu numele tot se mai ținea de Impărăția turcească.

Acum Anglia vestește, că încorporează cu totul Egiptul printre țările ce se țin de ea, înlăturînd și umbra din urmă a stăpînirii turcești peste el.

Prin asta a inversunat pe Turci a se ridica la războiu.

*

Trupe din Canada

în Egipt.

Costantinopol, 31 Oct. Se vestește că Anglia a adus numeroase trupe din Canada în Egipt, vre-o 14.000 de oameni.

Ce face Bulgaria?

Dacă Turcia intră în foc, e ușor de crezut că și Bulgaria — despre care se spune că are înțelegere tainică cu Turcia — va intra, spriginind mișcarea Turciei.

Din Roma se scrie, că conzulul bulgar de acolo așa a spus, că azi Bulgaria nu are nimic de cerut dela Turci, nu se mai gîndește la Adrianopol, — dar da, are de cerut ce i-se cade dela Greci și dela Sârbii! Ținuta ei se va îndrepta după trebuințele poruncitoare ale țării, ale neamului.

Dar se pare că aceste așteptări i-se vor împlini și fără ca ea să sară cu arma asupra vecinilor sale, — căci altfel n'am înțelege următoarea telegramă:

Sofia, 31 Oct. Se vestește oficial, că pășirea Turciei nu atrage după sine schimbarea ținutei sale de până aci. Ea va rămînea și mai departe neutră (neamestecată în războiu).

MAI NOU

Sofia, 1 Nov. — Amestecul Turciei a adus în Bulgaria ca o ușurare pe suflete! Prin asta cred că și pricina cu Macedonia (cerută de Bulgaria) să apropie de-o deslegare. Că ce-o mai fi, nu se poate spune sigur. Dar părerea celor mai mulți politici e, că ținuta Bulgariei, atîrnă dela ce va face România! Nu se va face nimic până ce România nu se hotărăște într-o lătură.

*

Albania nu mai este.

Iaca o știre de mare însemnătate: Așa în tăcere, fără zgomot, nou înființata Albania, s'a și desființat. Albania stă mai ales din două părți: Partea de jos, Epir-ul, e foarte grecească. Grecia nu-și putea lua ochii de pe acest petec de pămînt. Acum i-s'a dat voie să intre în el și să-l ocupe. Armatele grecești sunt azi în Epir și-l stăpînesc, sub cuvînt că trebuie să facă acolo ordine, că erau tot mereu revoluții. Partea de sus, cu locuitori de fel latini, apropiați de Italieni, să cer oarecum în chip firesc a se ținea de Italia. Și se vede că puterile cari au creiat Albania anul trecut, s'au și învoit, ca Italia să-și iee partea la care rivnește, mai ales țărmul mării, începînd dela Valona în sus. Ci-că și Italia a trecut deja armate pe țărmul albanez la Valona și va cuprinde pe aci în sus, — nu se știe încă bine cît și până unde.

Ajungînd astfel Grecia a căpăta Epirul mult rivnit, nu-i va mai fi greu a se împăca cu vecina sa Bulgaria, dîndu-i mult rivnitul oraș cu port la Marea Egeică, Cavalla, ea să nu mai fie atîta mai de ceartă între ele.

Lupta cu Rușii.

Ciocnirea cea mare din Polonia rusească.

— Raportul oficial. —

Ziarele de Joi d. a. ni-au adus următoarea știre oficială despre mersul luptei celei mari de sub Varșovia, pîn' la Ivangorod, unde s'au adunat însemnate puteri germane și austro-ungare.

Berlin, 28 Oct. — În Polonia, armatele germane, unite cu cele austro-ungare, au fost silite a se retrage din calea unei noue puteri rusești, care înainta spre Ivangorod, Varșovia și Nowogeorgiewsk, — după pînă pînă aci, în lupte de mai multe zile, au respins toate atacurile rusești.

Rușii deocamdată nu au urmărit oștile noastre.

Intreruperea atingerii (luptelor) cu inamicul, s'a făcut fără greutate.

Armatele aliate (germane și austro-ungare), se vor grupa

de nou, potrivit cu împreguirările».

Asta despre încăerarea dată cu Rușii la ei acasă, în Polonia rusească. Iar despre cea dată de armatele noastre austro-ungare cu Rușii în Galiția, pe pămînt austriac, același raport oficial spune:

»În Galiția nici ieri nu s'a întîmplat lucru deosebit. În anumite puncte ale frontului, amîndouă părțile luptătoare s'au înșăntuit.

Tunurile noastre (austro-ungare) grele, au nimicuit mai multe baterii (companii de tunari) și puncte de razim ale inamicului».

Aceste ciocniri mari cu inamicul în Polonia și Galiția, sunt tilcuite de marile ziare pe larg. Ele arată, că scopul de căpetenie al armatelor germane, deși ele au făcut o retragere din fața Varșoviei, totuși s'a ajuns. Iaca cum: Il tilcuc dintre altele ziarul „Az Est“ spunînd printre altele:

Lupta de 7 zile de pe rîul Vistula.

Despre luptele ce au decurs pe țărmul stîng al Vistulei, dela Varșovia pîn' la Ivangorod, ne putem face o icoană curată.

...Înaintarea cu toată tăria, a armatelor germane și austro-ungare pîn' la acest rîu, nu aveau de scop ofenziva (atacarea Rușilor), ci apărarea de ei, — căci dacă această înaintare nu se făcea, atunci Rușii nu aveau naintea lor o pedecă de seamă, pentru a năvăli în Silezia-Prusiană (cum le eră planul).

Afară de acest scop al apărării, o țință a înaintării germane era și aceea, de a stăpîni podurile de peste Vistula.

(Pentru a înțelege însemnătatea acestui lucru, trebuie să spunem aci, că rîul Vistula e rîu mare, cam ca Murășul nostru, și curge dela Miază zi spre Miază noapte prin Polonia în sus, formînd un fel de briu puternic de apărare a lăuntrului Rusiei, față de o năvală germană ce i-ar veni dinspre Germania, înaintînd prin Polonia. De aceea pe țărmii acestui rîu Rușii au zidit cetăți tari: Ivangorodul (ceva mai sus și spre Apus dela

Lublin), apoi Varșovia și Nowogeorgiew. Ca să străbați spre inima Rusiei, ba și pentru a putea impresura cu nădejde de nimicire cetățile numite, — trebuie să poți trece Vistula. Peste Vistula Rușii au tras poduri bune în mai multe puncte, și Germanii, dorînd a impresura cetățile din vorbă, au făcut o înaintare grăbită spre Vistula, doar pun ei stăpînire pe podurile ei!).

Căci așezarea locului e de așa, — spune aci ziarul maghiar, că pe țărmul stîng al Vistulei, numai cea armată poate rămînea stăpînă, care are în mîna ei podurile Vistulei. Fără aceste poduri, armata de pe țărmul stîng (despre Germania) nu poate fi nici o zi în siguranță.

»Planul Nemților a fost, zice, ca, punînd stăpînire pe poduri, să așeze la capul lor dincolo, paze tari de pod, și așa să împedecă trecerea Rușilor pe țărmul despre apus al rîului, în Polonia de apus.

»Această măsură luată, din punct de vedere german, ca măsură curat de apărare, a fost de înșămnătate din cale-afară mare pentru Ruși, și reușita acestui plan trebuia s'o zădărnicească e cu ori-ce preț!

»Rușii au trecut, în acest scop, Vistula prin trei locuri: pe la Varșovia, Gora-Kalvaria și Ivangorod. E de arătat că ofenziva lor a fost în toate trei punctele fără succes. Germanii totuși nu i-au putut respinge napoi peste Vistula, pentru că în ziua a 7-a a luptei, în 20 Octobrie, pe aripa stîngă germană, în punctul cel mai de sus, dela miază-noapte, al frontului, a ajuns'o un așa atac, în urma căruia a trebuit să-și îndrepteze toate puterile pentru a zădărnici încungiurarea aripei sale de cătră inamic.

Anume o armată rusească nouă și foarte puternică, a trecut peste rîu și la Nowogeorgiewsk, și în loc ca să se sloboadă la luptă serioasă în front cu armatele germane, a început a înainta cu repeziune foarte mare în valea rîului Bruza (un rîu ce se scurge în Vistula) în direcția spre Sochiazow și Lowiz.

Pe Germanii îi amenința acum cea primejdie, ca

frontul lor, care se întindea dela Blonje pân' la Varșovia și până în jos la Rava, — să fie încungiurată de armatele rusești înaintătoare.

Pentru a împedeca asta, armatele germane au trebuit să facă front de apărere nu numai contra armatelor rusești ce veneau din spre Ivanogorod, Gora-Calvaria și Varșovia, ci și spre cele ce coborau despre Varșovia—Nowo-Georgewsk, — ceea-ce a atras după sine ca urmare firească, ca să-și formeze o altă linie de front.

E cu puțință că Rușii se înceapă în Valea-Bzura atac și asupra liniei Ivanogorod-Kozenitz, și în cazul acesta, marile ciocniri mai apropiate vor fi aci: dela Ivanogorod spre miază-zi, între orașele Bialobrzeg—Kozenitz—Radom.

Că aceste lupte începutus'au și cum decurg, — până acum nu s'au dat știri.

*

Coloană rusească bătută la hotarul Bucovinei.

Budapesta, 31 Oct. — În Galiția, aproape de hotarul Bucovinei, în sus de Kutu, am bătut ieri o coloană rusească stînd din toate armele.

În Galiția de mijloc, la Turca, Stari-Sombor, Przemisl și pe San, oștile noastre își țin locurile ce au cuprins.

În ținutul Wiskow, am respins mai multe atacuri inimice și am prins mai multe sute de Ruși.

*

La Cernăuți

se dau lupte încordate. Rușii au cerut prin un parlamentar (sol) ca orașul să se dea iarăși lor, că de nu, încep a-l bombardă (a-l bate cu tunurile) fiind armată austroungară în el. Cererea li-a fost respinsă. Atunci au început, în 27 Oct., a-l bombardă, făcînd stricăciuni în oraș, spre marea nemulțumire a locuitorilor.

Din sus de Cernăuți, în cîmp deschis, s'au dat lupte de mai multe zile, în cari armatele noastre au bătut armate rusești mult mai mari.

*

În Polonia Rusească.

Berlin, 31 Oct. Pe cîmpurile de luptă de miază-

noapte răsărit, războirile n'au dat încă o hotărîre.

Dela Varșovia spre Apus, Rușii urmăresc încet oștile noastre ce se grupează de nou.

*

Cum e așezată armata rusească.

Ziarul »P. Lloyd« din Pesta, scoate la iveală cea mai nouă mare așezare a trupelor rusești. El spune că aceea e următoarea:

Armata I., stînd din 4 corpuri de armată (așadar de 4 ori cît, de pildă, armata din Ardeal), e așezat la capul de sus al Prusiei, la orașul Kowno și în jur de el, formînd un front cu fața spre hotarele germane, în linie din sus în jos.

A 2-a armată e cea cu scaunul în orașul Grodno (mai în jos dela Kowno);

A 3-a armată, stînd din 5 corpuri, e cea dela Lomza;

A 4-a la Varșovia;

A 5-a la Lublin;

A 6-a la Cholm;

A 7-a deja e în Galiția în fața orașului Przemysl, avînd de comandant pe generalul bulgar Ratko Dimitriew;

A 8-a e cea dela Lemberg, care are se apere și Bucovina.

Adecă 8 armate, fiecare de 4—5 corpuri de armată, — afară de rezervele ce le are încă la spate, stînd din alte corpuri, cari încă nu-s băgate în linia luptătoare.

Lupta din Francia.

Berlin, 20 Oct. — «Matin» scrie că după știrile so-site din Havre, Belgienii au fost siliți să se retragă pe la riul Iser, în față atacului german.

Atacul german de pe lîngă Aisne are mare înfrîurire asupra luptelor cari decurg prin părțile rîului Iser.

Trupele germane au de gînd să înceapă un atac pe toată linia, ca în chipul acesta să alfe unde ar fi mai slab frontul francez și acolo să spargă apoi acel fron.

Turin 30 Oct. »Stampa«, primește telegramă din Paris,

că acolo sunt foarte îngrijorați pentru soarta orașului dela marginea mării: *Dünkirchen*. În Paris și Bordeaux se crede, că *Dünkirchen* va cădea în scurtă vreme.

Dar nici Germanilor nu le va fi așa ușoară cucerirea acestei cetăți, pentru că *Dünkirchen*, pe lîngă aceea, că e o întăritură puternică, are norocul de-a fi la marginea mării și întreg ținutul orașului zăcînd mai jos ca suprafața mării, ușor se poate slobozi apa din mare în jurul lui.

Berlin, 30 Oct. — Aftenposteu-ului i se telegrafiază din Paris: Oștile germane cari au trecut preste riul Iser, n'au reușit să străbată de parte, deși au primit însemnate trupe de întărire, ca să poată răzbi nainte. *Nieuport* și *Dixmunden* sunt încă tot în mîna trupelor franceze-belgiene. Germanii bombardează puternic și într'una cetatea *Nieuport* (Belgia). La *Combaer* floata engleză pușcă cu tunurile de pe mare, asupra tunurilor germane.

*

(În aceasta stă pentru Germani greul luptei cu trupele retrase spre țărmul mării, că corăbiile de războiu engleze trag cu tunurile lor mari de pe corăbii asupra trupelor germane de pe uscat, — și tunul de corăbii duce departe : 35—40 kilometri. Așa apoi trupele franceze-belgiene-engleze retrase spre mare, sunt bine coperite de focul corăbiilor.)

*

Armatele germane asupra orașului Calais.

Copenhaga, 30 Oct. — Vestitorul de războiu al zia-

rului »Berlinske Titende« telegrafiază ziarului seu:

Înaintarea Germanilor și trecerea lor peste canalul Yser, ține de 4 zile. Avantgardele (părțile de nainte) a trupelor germane, se află între Oosbrüge și Handschoothe, în marș pe-adreptul asupra orașului Calais.

(Orașul Calais e pe țărmul mării de Nord în Francia, spre hotarul Belgiei, și e oraș însemnat pentru stăpînirea Mării în acel punct. Căderea lui în mînile Germanilor, ar fi de mare însemnătate pentru acestia).

*

Între munții Tirolului se aud tunurile

Gratz, 30 Oct. — Din mai multe locuri din multe locuri din Tirolul de miază-zi, vin știri, că acolo între munți se aude de tot bine bubuitul tunurilor de cîte ori vîntul suflă din spre apus. Îndeosebi din 21 Oct. încoace s'a auzit tare sunetul de tun, care se vede că vine dela Belfort, de cînd bat acolo tunurile uriașe germane. Și în 1870 s'a auzit bine între munții tirolezi mugetul tunurilor dinspre Elzația.

Lupta cu Sîrbii.

Bpesta, 30 Oct. — Oștile Monarchiei înaintează mereu prin colțul dintre riurile Sava și Drina, în Maciva. De aceea și Sîrbii îngrămădesc aci trupe pe cît pot. Se așteaptă aci lupte hotărîtoare.

**Pentru spitaluri!
Paploane,
țoluri,
albituri,**

**cu prețuri ieftine. se află de
vînzare (în mare) la**

**Oprean,
comerciant în Orăștie.**